ELOGIA,

&

EPIGRAMMATA
IN DVODECIM
CÆSARES
SVETONII.

MEDIOLANI,
Apud Io. Bapt. Bidell. 1619
Superiorum permiſſu.

…ICA NAZIONALE…
1872

Digitized by Google

Imprimatur
Fr. Paul. Aegidius Commiſſ. S. Officii Mediolani. die 22. Octob. 1619.
Gul. Vidonus Præpoſ. Sancti Nazarii pro Illuſtriſs. D. Cardinali Archiepiſcopo.
Vidit Saccus pro Excellentiſſimo Senatu.

Digitized by Google

1078

Excellentiſs. Principi
DD. GOMEZIO
SOARIO
DE FIGVEROA

Feriæ Duci, ac pro Rege Catholico Inſubriæ Gubernatori,

Militiæque Præfecto ſummo.

630
6-8

Ioannes Baptiſta Bidellus Bibliopola.

THESAVRVM ſi quis dextro Hercule in poſſeſſione Principis inuenerit, communicare cum Principe per legem debet. Vide, PRINCEPS, quàm non modo cum lege tecum ago, ſed

etiam intra legem. THESAVRVM in hac quam ſumma modeſtia, æquitate, prudentiaque adminiſtras ditione, neſcio quo meo fato bono fortunatoque depre-hendi. Antiquorum Cæſarum Imagines illæ quidem aureę, per ſummam gazam repoſitæ extulerunt ſe initio. Eas tibi non diuido, ſed dono: neque enim ea priuati laris ſupellex eſt, ſed ſnmmi, ac Principis. Habeas Fortunæ meæ lucrum iſtuc primum. Si quid altiùs effoſſum fuerit (id quod puto) ſubindè repræſen-tabo. Vale PRINCEPS. Mediolani 30. Kal. Nouemb. M. DC. XIX.

Digitized by Google

CAESARIS ELOGIVM

C. IVLIVS CÆSAR.

Lucij Cæſaris F. lux Cæſarum
& Pater
Romanus Alexander, Terræ Mars:
Omnibus tam metuendus, quam mitis:
Pretium fecit ſeruituti.
Victo orbe Vrbem victricem orbis vicit.
Defuere illi hoſtes, hoſtem habuit Patriam
Ne deeſſet vnquam quod vinceret.
Ingratam Patriam patrijs armis punijt;
Eam vicit inuitus, qua vixit inuita.
Qui Romæ propugnator nõ regnauit, regnauit expugnator:
Pro Roma triumpharat, de Roma triumphauit:
Amauit tamen inimicam, nolenti profuit.
Sæpe à fulmine lauro ſeruatus regia,
non ſemper:
Quem inermem timuerunt arma, armata necauit toga:
Ceſſit Ciuibus Cæſar Cæſus:
Sero cognitum luxit Patria,
Viuentem hoſtem, mortuum vocauit Patrem,
Parricidium confeſſa cum Patrem dixit.
Diſce lector;

Melius ſæpe quæ non habes vides, quam quæ habes.

CÆSAR

Per mare innatans commentarios gerit.

HOrrida felici rũpit freta pectore Cæſar,
Librũ læua regit, dextra flagellat aquas:
Dũ Mare Cæſareæ formidat verbera dextræ,
Currit inoffenſo tuta ſiniſtra libro:
Dextera fit remus, nauis tua corpora, Cæſar,
Vela chlamys, malus læua, volumen opes
Ibitis illæſæ metuenda per æquora merces,
Naufraga non poterit tanta perire ratis.

CÆ-

Digitized by Google

CÆSAR

Scribit ſuos commentarios.

QVæ modo fulmineum vibrabat dextera ferrum,
Pacatos calamos ſanguinolenta regit
Scribit dextra eadem calamo, quæ geſſerat enſe,
Hoſte vetuſtatem deficiente ferit.
Nulla tuæ, Cæſar, celebratæ gloria dextræ,
Aut ferro, aut calamo ſi caruiſſet, erat.

Digitized by Google

CÆSAR

Contra Iubam pugnaturus Augurium ſpernit.

EFfugit attonito ſacris data Victima Vate,
Nudaque deluſis linquitur Ara focis.
Impauidus metuenda videt præſagia Cæſar,
Captaque neglectis promouet arma ſacris.
Fortunam ſed enim, vel ſe ſe conſulit vnum,
Non capit à profugo præſcia fata Boue.

CAE-

81

CÆSARE MORTVO

Sidus nouum apparet.

Siderum repetit, cui ſe ſubduxerat Axem,
Et qua celarat lumina, Cæſar habet.
Impia ſecretum manifeſtant vulnera Numen,
Stellaque per lacerum libera corpus abit.
Tranſtulit imperiũ Cælo dum linqueret Orbẽ,
Par erat vt victo vinceret Orbe Polum.
Iam coniuratæ prodeſt iniuria dextræ,
Magnnm, quẽ voluit perdere, Roma facit.

Digitized by Google

AVGVSTI ELOGIVM.

D. AVGVSTVS OCTAV. CÆS.

Patris Virtutem contraxit filius
Patre maior:
Illi corporis forma Imperium promiſit, Animus dedit.
Priuatus Imperatori ſimilis, Imperator priuato fuit.
Doluit Patria cum Principem fecit, gauiſa cum habuit:
Timebat carnificem, medicum experta.
Ad bellum natus, bellum fugauit.
Motus eſt Orbis illo moto, quieuit quieto.
Breuis pugna pacem peperit longam:
abortum fecit fortuna.
Iani Templum ſolus clauſit· Muſarum ſolus aperuit:
Quibuſdam non caruit Vitijs, vitiorum ſeuerus vltor:
Quæ admittere pudebat, committere non puduit:
Hòc tàntum ſe Hominē probans, quod in humana incidit:
Qui Deꝰ habebatᷓ inter hoīes, cœpit homo haberi inter Deos:
Demum Nolæ, volente fato,
Inuictus Viris, victus à Fœmina:
Obijt ſol Patriæ oriens ploratus, ploratus cadens
Diſce lector.

Quo præſente expiraturum te putas, forte ſuſpirabis ſi abſit.

AVGVSTO

Comedenti Aquila panem rapuit.

DVm prandes tibi furtiuo Iouis armiger auſu
Ambeſas auido diripit vngue dapes.
Ab Ioue conſuerat diuiſam ſumere menſam;
Te ſimilem cernens credidit eſſe Iouem.

Dei

Dei nomen iniquè aſſumit.

V No bina videt miracula tẽpore Mũdus,
Cedere Roma Deo prodigioſa negat.
Nam Deus humanos, dũ ſe tenuauit in artus,
Paruus Homo ingentem ſe facit iſte Deum.
Ille Homo cum fiat, Diuus non deſinit eſſe,
Cum Deus hic fiat, non ſinit eſſe malus.
Maior es ergo Deo, vel nomen fingis iniquum,
Cæſar; non potuit, quod potes ipſe Deus.

Digitized by Google

23

AVGVSTVS

Audita Ciuium clade caput ad parietem allidit.

TRunca videns Populi deriſus corpora Cæſar,
Aſpera ſemineci marmora fronte petit.
Scilicet vltricem geniali vulnere niti
Pallada conatur: ſe putat eſſe Iouem.

AV-

Digitized by Google

AVGVSTVS

Veneno ab Vxore (vt putatur) propinato interit.

CRuda nouercales cōmiſcet fœmina ſuccos,
Cæſar & in pateris vltima fata bibit.
Paſtus vipereis vita fugiente venenis,
Ad lentam properat pallidus ora necem.
Nāq; hoſtes rabidi Furiarū vt maxima Regē
Perderet orarunt, perdidit Vxor Anus.

87

TIBERII ELOGIVM

CLAVDII TIBERII NERONIS.

in obſcuro atramento clareſcant geſta, ſi poſſunt:
Hic Liuiæ F. Auguſti Priuignus.
Matris mores tenuit, non Vitrici.
Acuto in peſſimis ingenio, obtuſo in optimis:
Dexteram fortunam, ſiniſtram virtutem habuit.
Triumphator aliorum ſæpe, nunquam ſui.
Repugnante Vitrico Matre propugnante
Ad Imperium ab exilio venit, in exiliũ miſſurus Imperium,
Tam ſceptri amans cum nõ haberet, quã amẽs cũ habuit.
Spontè ſe Romã Tyranno tradidit, Tẽpori ſeruiẽs nõ Regi.
Ciues preſſit vt aurum exprimeret.
Simulatione Protheus
Non vnquam magis hoſtis, quam cum blandus.
manu hamabat amabat vultu.
Capreis marceſcens Romæ aderat
ferro, ſi non conſilio:
Fame nepotes perdidit ſuæ famæ nepos.
A Nepote tandem perditus, obijt.
Huic lætas Populus exequias fecit
Diſce Lector

Mores non mutat, qui gradum mutat.

TI-

TIBERIVS

Etiam noctu res obiectas videt.

A*Ccipiterne rapax, metuendave Noctua furtis*
Sit Cæſar dubium eſt: eſt tamen alteruter.
Accipiter nil nocte videt, nil Noctua claro
Fuſca die: Cæſar nocte dieque videt.
Eſt vtrũque igitur: pavidæ migrate volucres,
Non vobis nox eſt, non bene tuta dies.

TIBERIVS

Fame occidit nepotes.

NVtrit Amyclæum Romana per antra Leonem,
Nutrit & Hircanæ Claudius ora Feræ.
Cæſaream lambit ſaturataq; Vipera dextram,
Humanas capiunt lubrica monſtra dapes.
Quæris ieiunos cur perdidit ille Nepotes?
Non tantas poterat paſcere Roma feras.

TIBERIVS

Dum tonat lauro ſe cingit.

AVdit iners, metuit ſtridentia fulmina Cæſar
Sulphuream nimbo parturiente facem.
Quaſque ſerenato temnebat ſidere frondes
Adiungit tepidis nube tonante comis.
Erraſti: quin te quia cingit Regia laurus,
Regia te Cæſar fulmina concutient.

TIBERIVS

Fame perit.

ABripit expreſſis quantum petit Vrbibus aurum,
At nequit auriuoram ſoluere dente famem.
Illyrijs grauidum ſuſpirat meſſibus Iſtrum,
Deuorat optatas Cæſar, & ardet, opes.
Quicquid romana metitur ſine lege ſecuri
Flagrat, nec toto frangitur orbe fames.
Deſine conſulto tua Cæſar Aruſpice fata
Quærere: vis dicam? tu moriere fame.

Digitized by Google

CALIGVLAE ELOGIVM.

CLAVDIVM CÆS CALIGVLAM.

Ex clade Hæroum, ex cæde nominis, ex caligine obliuionis
perge vindicare Fama.
Qui in Mortis caſtris vitam habuit.
Nondum puer iam Miles, prius gladium vidit quam Solem.
Vt Mauors ortus, vt Baccus vixit:
Fortior infans, quam adultus,
Præpoſteram habuit ætatem.
Tantum vt Imperium raperet ſui ortus memor-
Tiberio vittam cum vita rapuit,
Eius ſanguine ſuam clamydem purpurauit,
Regiam laurum meſſuit gladio.
Quamuis laurea contempta primus auream coronam geſſit:
Aurum Imperij non laurum amans.
Deus credi voluit,
Humana vitia Deorum commendans nomine.
Immortalitatem affectauit mortalis:
Demum ſua morte mortalitatem eſt faſſus,
Nam inter milites ortus inter milites obijt.
à milite vitam accepit, & mortem.
Diſce lector.

Fortis eſt non qui inter fortes naſcitur, ſed qui fortiter viuit.

CA-

Digitized by Google

CALIGVLA

—Naſcitur in campo.

CÆſar vt incluſus materno carcere ſenſit
    Claſſica, non potuit tædia ferre moræ.
Intempeſtiuo diſcindit viſcera nixu,
    Sanguineâq; petit ſanguine tinctus humũ.
Vt clypeo exceptus nouit volitantia pila,
    Natalem gemuit ſe celeraſſe diem.
Crediderat ſedenim pateras audire ſonantes:
    Deceptum ſimili ſe videt eſſe ſono.

Digitized by Google

CALIGVLA

Primus aureum diadema tulit.

PRimus Apollinea commutas fronde metallum
Cæſar, & aurifero ſtringis in orbe caput.
Non ſano capiti fragiles per tempora frondes
Non ſat erant, nodo te meliore ligas.

CA-

Digitized by Google

CALIGVLA

De milite natus à millite occiditur.

QVem dederāt Vitæ Mortis feralia Caſtra,
Eripuit vitæ Militis vna manus.
Mars animū dederat, ſed cū te perfide Bacco
Pe: ſimilem vidit, quod dederat repetit.

Digitized by Google

CALIGVLA

Saturnalibus diebus addidit Iuuenalem.

FOemineas Cæſar cum faſtidire calendas
Cæpit, & heroam ſiſtra peroſa manum
Saturnalitijs Iuuenalia feſta diebus
Iunxit, & attonita diſtulit Urbe Iocos
Crede, nec ingratus Iuuenalia munera Ciuis
Accipiet: Dominum non ſinet eſſe ſenem.

CLAV-

Digitized by Google

CLAVDII ELOGIVM

CLAVD TIBER CÆSAR

Ante Imperium ſine fama fuit, quia latuit.
In Imperio infamis quia non latuit.
Clarior erat ſi fuiſſet obſcurior.
Hic in angulis gladium fugiens ſceptrum inuenit.
Quem cæſum volebant Patres, Cæſarem fecit miles.
Vecors, ſtupidus,
Stultus prudentibus, prudens ſtultis viſus.
Iuris gladium tam periculosè vibrauit quam ignauè:
Calamo feliciùs quam gladio vſus.
Auorum geſta ſuo calamo teſtatus
Sua geſta nepotum calamis liquit deteſtanda.
Triumphauit ſemel, pugnauit nunquam
Timida fortuna (vt Elephas) Victoriam aborta eſt.
Honores contempſit carens virtute,
in hoc tantum iuſtus,
Cenſuram Cenſore dignus, Dominium ſub Domino geſſit:
Liberti libertus Vxoris ſeruus
Omnia in Imperio habuit præter Imperium:
Vxore vna occiſa aliam habuit Vindicem,
Veneno ab Agrippina ſublatus.
Diſce lector.

Ignauos ſi per vim extollas, per vim deprimes.

CLAV-

Digitized by Google

CLAVDIVS

In latebra occultatus Imperator fit.

IMperij fugiens lucem latebroſa ſubiuit
Cæſar: quàm Princeps maluit eſſe fera.
Conſcia mens ſceleris pronũ formidat honorẽ,
Aegra manus ſceptri pondera ferre nequit.
Deſine Roma Ducem nolentẽ velle; quid vrges?
Non volet is ſceptrum ponere quãdo voles.

CLAV-

CLAVDIVS

In Imperio vitam inertem ducit.

F Oeminea temerata manu regalia Cæſar
Sceptra gerẽs, partũ perdidit omne decus.
Regius illuſtrat latitantia crimina fulgor,
Quem toga celabat prodit aperta Clamys.
Obſcurat claro in ſolio ſua nomina Cæſar,
Clarior in latebra ſi latuiſſet, erat.

CLAV-

Digitized by Google

CLAVDIVS

Plures aquæductus condit.

CAerula Romanas q̃ proluit unda ruinas,
Cæſareo liquidum munere fundit ebur.
Qui Tiburtinis Anio ſubductus agellis
Ciuis in aonias ſe ſtupet ire Domos,
Quique per infracti peregrinus vulnera mentis
Transfuga Romulea Fuſcinus Vrbe fluit,
Et piger attonitis qui torpet fluctibus amnis
Cæſar cuncta tuæ ſunt monumenta manus.
Exigit vndarum te Principe Roma tributum:
Terrarumque caput, vult caput eſſe Maris.

CLAV--

Digitized by Google

CLAVDIVS

Non exit ad pugnam.

I Piger, abſtruſis te vecors eripe Thermis:
Iã vocat ampla tuas Barbara præda manus.
Hoſtibus aucta ſeges Romanis falcibus auget
Materiam: tantæ ſunt tua damna moræ.
Prouidus Imperij iacturam Claudius horret,
Imperium in latebris ſeruat vbi dederant.

NE-

Digitized by Google

NERONIS ELOGIVM

NERONIS CLAVDII CÆSARIS.

Aude calame vel ſcribere nomen vel proijcere
Calamis pungatur, quos gladio acuit.
Hic inter priuatos optimus, inter Princeps peſſimus fuit:
Regno dignus niſi regnaſſet.
Depreſſit illum fortuna dum erexit.
Molles illius mores in duris, induruere in mollitie
Dum laurum acquiſiuit Regiam, palmam amiſit popularem.
Victoriam ſceptro terruit:
Regia faſcia eò tantum vſus vt male ſanum verticē ligaret,
In quem Imperium proiecit Fortuna vt frangeret.
Patriæ Dominus non Princeps fuit.
Domum Auguſtam fecit, anguſtam Vrbem
Matris viſcera quæſiuit ferro, dubius an ferrea eſſent.
Cui occiſæ Romam fecit Rogum.
Patriam incendit vt extingueret.
Romæ demum vitam reddidit cum ſuam proiecit
Qui Nero fuit alijs ſibi non defuit Nero
iniuſtus alijs Iudex, iuſtus ſibi.
Alienum ſanguinem quem biberat per ſua vulnera regeſſit.
Defuit extincto rogus.
Ignis auara fuit Roma, quæ tantum ignem acceperat.
Diſce lector.

Dedignatur terra tegere, qui terram dedignatur tangere.

NERO

Inflammat Vrbem.

ORbem Roma nouum metuenda potentia Regum
Te facit, ipſe tuas inuidet Orbis opes.
Tranquillas Genitor dederat tibi Romulus Auras,
Saxea telluris viſcera Tarquinius.
Claudius abſtruſis vexit tibi ductibus Vndas,
Ignea ne deſint fert elementa Nero.

NE-

Digitized by Google

NERO

Dum ardet Roma Cythara canit.

Non patriæ Cæſar lachrymis non igne mouetur,
Amittunt vires ignis & vnda ſuas.
Dum videt ambuſtum Patriæ fumare cadauer
Exequias hilari ſoluit honore lyræ:
Vincere Thebani tentat miracula fabri,
Condidit ille Vrbem deſtruit iſte lyra.

Digitized by Google

93

NERO

Matris ventrem lacerat.

MAtris ab infracto prodit fera lubrica ventre,
Atque oritur Lictor filia quæ latuit.
Non oblita ſui Romana eſt Vipera moris,
Quos oriens nequijt frangit adulta ſinus.
Frãgere nõ poterat tã ferrea viſcera naſcẽs,
Fregit cum potuit ferrea facta manus.

Digitized by Google

NERO

Se ipſum occidit.

Viuere Neſtoreos meruiſti Claudius Annos,
Nōniſi cum lachrymis te tua Roma vocat.
Tigris erat qui te ferijt: petat ergo ſceleſtus
Tartara: Caucaſeam viſcere paſcat auem.
Curſibus æternis illum Rota verſa fatiget,
Tantaleam nequeat ſoluere fonte ſitim.
Non Nero (vaticinor) ſaltē morieris inultus:
Ille tuo, qui te conficit, enſe cadet.

Digitized by Google

GALBAE ELOGIVM

SERGIVS SVLPITIVS
GALBA.

Elogia qualia libebat audiuit Viuus;
Qualia licet mortuus audiat.
Veritas Poſthuma Patrem non timet.
Paſiphaes filius credi voluit, non Achaiæ: credatur:
Non niſi ex Paſiphae fluxit Minotaurus.
Ab Sulpicijs degener, ſupplicijs genitus.
Neroni ſuffectus eſt Nero.
Non Tyrannum amiſit Roma, ſed mutauit.
Fero Iuueni ſenex furens ſucceſſit, Immaturo putris.
Auri Scylla, gemmarum magnes.
Fortunæ ſimulacrum coluit, à fortuna deluſus:
Tam fortunæ quàm alijs oneroſus.
Tribus libertis regendum ſceptrum dedit.
Ne pauciores Romam, quam Auernum affligerent furiæ.
Durus alijs, ſibi mollis
Timorem exegit, odium elicuit:
Tam timore dignus quam odio.
Milites ad alienum ſanguinem alliciens ad ſuum allicuit.
Dum fictis armis mortem prouocat
Veris necatur.
Diſce lector.

Mortem non ſpernant qui mori timent.

Digitized by Google

GALBÆ

Ad pedes Victima ſacrificanda fugit.

TAurus adoratas fuerat moriturus ad aras,
Senſerat & dubiæ vulnera certa necis.
At fugit, & ſacro fœdauit ſanguine Galbam,
Geſtatus biugis dum ſonat altus equis.
Quod petis aufugium? qualem fugitiua ſalutẽ
Victima? Carnificem dum fugis, ecce petis.

GALBA

Sacrificante puer, qui miniſtrabat repentè caneſcit.

DUm ſacra ieiuno deſignat vulnera cultro
Ante coronatum Galba cruentus ebur.
Aureus argento mutatus canuit Infans,
Intempeſtiua diriguitque niue
Infœlix Roma es, Galbæ ſi liqueris enſem;
Imminet en propero cana ſenecta pede.

Digitized by Google

GALBÆ

Bis in ſomnis offertur fortuna.

TE Dea veliuolo quæ tranſigit æquora tergo
Vt Sceptrum caperes viſa rogare fuit.
Inde relabentem cum iam te cerneret annis,
Se tibi rapturam quod dedit ante, monet.
Te Iuuenem, gẽmisq; leuem Fortuna ferebat,
Ditior & Senior ſis grauis. Eſt mulier.

GAL-

96

GALBÆ

Emortui caput haſta circumlatum ſaxis petitur.

FAma eſt in gelidum conſpecta Gorgone Saxum
Viſcere torpenti diriguiſſe Viros.
Prodigiũ maius: quod ſumma deuehit haſtà
Lixa caput, longè ſaxa animata vocat
Infernæ maiore Domus tortore ſonabunt:
Quarta Erebũ, maior Gorgone, Dira petit.

Digitized by Google

OTHONIS ELOGIVM.

M. OTHO SYLVIVS.

Syluiorum. Syluestris palmes.
Paterni animi tenax, pecuniæ prodigus hæres.
Auri auidus, vt euomeret.
Quæſturam geſſit, queſturam potius.
Neronis intimus, intimè Nero fuit.
Dignus qui Neroni ſuccederet eſt acclamatus.
Non tamen à Nerone Regnum accepit vt Hæres,
Quo illud furaretur vt Nero.
Pari facto cum Nerone accepit, pari fato dimiſſurus.
Aere alieno obrutus
Sceptra accepit ne periret,
Perijt, quia accepit.
Faces Ciuiles ſuis odijs accenderat
Debuit ſuo ſanguine reſtinguere
Qui in adoleſcentia otio ſenuerat, ſenecta non eguit.
Suorum ſcelerum vltor fuit.
Oculos ſibi prius effodit:
Parua iactura, cum ijs non vteretur.
Cæcus deinde cæcam mortem quæſiuit ferro
Non tamen cæca errauit manus.
Diſce lector.

Malis ſi deſit Carnifex, ſibi non deſunt.

OTHO.

Digitized by Google

OTHO

Diti ſacrificans, litat: quod dirum erat.

SI tua Semideum Patri cadat Hoſtia Cæſar,
Tabida fumoſis ignibus exta ſonant.
Si Diti cadat ante aras: iam Mulciber inſons
Integra ſincero viſcera dente vorat.
Infœlix Cæſar! vel ſint tibi numina læua,
Vel dextra, ipſe Dijs Otho ſiniſter eris.

OTHO

Rapax eſt alieni.

Claude flagellatas Mercator marmore gazas,
Othonis penetrat marmora clauſa manus.
Turbato concede mari tua lucra Britanne,
Extrahet immerſas Cæſaris aſtus opes.
Si pedibus quãtũ manibus valet Otho valeret,
Aërias curſu vinceret iſte grues.

Digitized by Google

OTHO

Priuſquam ſe occidat oculum ſibi confodit.

SOmni Sororem Vulgus vt mortem vocat
Dormire credit Otho quos cogit mori:
Quin ipſe cæde Ciuium laſſus graui,
Tandem repoſitis ocium telis petit,
Iſtinc ſtrepentes iam recedant Aulici:
Dormire vult, cœpit feneſtras claudere.

Digitized by Google

OTHO

Se ipſum occidit.

Mille Tyrãnorum Cæſar tormẽta mereris,
Et tamen eſt crimen ſi tibi tela paras.
Te quicunque necet pius eſt, tamẽ ipſe ſceleſtus
Es ſi te ferias: eſt ſcelus eſſe pium.
Te damnat Cælum, te conſcia Tartara dãnant,
Es reus, at lictor non potes eſſe tui.
Quã malus es Cæſar? q̃ te pia Numina luſtrẽt
Crimine? ſi pietas te facit ipſa reum.

Digitized by Google

VITELLII ELOGIVM

AVLVS VITELLIVS.

Se à Fauno originem trahere putauit:
Iurequidem
Niſi ille ſemiferus fuiſſet, hic totus ferus.
Adoleſcentiam ne quæras, Capreis in ocio perdidit.
Aetas virilis notior fuit non melior.
Auri ſuccinum, aurum etiam ex Templis traxit.
Dijs auferens quod Scortis daret.
Præſes ſceleſtorum preſidium ſcelerum,
Famam fœdauit filij ſanguine.
Imperium ex Othonis cinere collegit.
Quæſitum diu, mittendum citò.
Vitæ diſpendio paruum mercatus compendium;
Cæſaris nomen recuſauit,
Cæſarianæ virtutis augurium fugiens.
Perpetuò Conſul, perpetuò inconſultus:
Fami non famæ conſuluit,
Dijs ſacra gulæ ſacrabat.
Fucus Imperij frugem perdidit
Vt fucus in purpuræ Roſa citò perijt.
Statim priuatus Imperio, q̃ priuatus ſemp̃ fuit nõ Princeps.
Per Vrbem Raptus, riſum infamis dedit moriens
Qui ſanis lacrymas dedit viuens.
Morti ſacratus eſt Vitulus, vt Martem placaret
Diſce lector

Imperium etiam mali adeunt: boni tantũ tenẽt.

Digitized by Google

VITELLIVS

Mendaciſſimus eſt.

CVm gereret tumido te Cæſar viſcere Mater,
Quid gereret fertur conſuluiſſe Deas.
Iuno Vir, inquit, erit: non Vir ſed fæmina, Pallas;
Vtraque decepta eſt, ſemiuir ille fuit.
Haud reget, hæc, regnũ; regnũ reget, altera dixit.
Vtraq; decepta eſt, haud regit, haud regitur.
Prima, peribit aquis: Sicca, hæc, tellure peribit,
Vtraque decepta eſt, cæno humilis perijt.
Quem non decipiet duplici Vitellius ore.
Quando fatidicas decipit ille Deas.

POR-

Digitized by Google

100

GALBÆ

Capiti Gallus in Foro inſedit.

AVſoniæ dum iura dabat Vitellius Vrbi
Imminuit capiti præſcia Solis Auis.
Inſidias caue diſpoſitas, iam tela parantur,
Miſſa tibi volucris nunciat vt vigiles.

Digitized by Google

VITELLIVS

Ad ſcalas Gemonianas occiditur.

Raptus ad infames Gemoni ſāguine ſcalas
Improbe, Romani ſcena furioris, obis
O quicunque tibi ſimilis ſe extollere Regno
Ambit, per ſimiles ſurgat in Aſtra gradus.

VI-

VITELLIVS.

In Tiberim proijcitur.

PHæbeum Phaëton ſe credidit eſſe nepotem
Aulus item ſobolem ſe putat eſſe Deum
Ille furens patrij petijt moderamina Currus,
Hic petijt Patriæ flectere frena ſuæ.
Ille animā Eridana flāmasq, extenſit in vnda,
Sorte pari Aonio mergitur iſte vado
Hoc variat ſortem: lachrymat Phaëtōta cadētē
Populus; at ridet, dum perit hic, Populus.

VESPASIANI ELOGIVM.

FLAVIVS VESPAS.
CÆSAR.

Tertius Diuus, Secundus Auguſtus, Primus Pius.
Afflictæ Vrbi tandem datus
Solus præceſſore melior.
Solus ad Imperium euaſit, non inuaſit.
Solus è vita diſceſſit, non fugit.
Romam Romæ reſtituit, ſanam fractæ,
Dignitatem Imperio dedit cum accepit.
Patriæ verus Parens, quia verus Filius.
Templum Pacis excitans, templis pacem reddidit.
Ad ſpectacula Theatrum dedit,
Spectaculum ſe ipſo nobilius dare non poterat.
Dignus ſpectari quem Cæci etiam ſpectarunt:
Dignus Imperator quo iubente Claudi currebant.
Iniquis æquus, iniuriarum morſus liniuit obliuione.
Hieroſolymæ vt fores clauderet Iani fores aperuit
Vt pacem pareret nupſit Bellonæ.
Sceptri caduceo pacis ſomnium induxit, ſomnũ indixit ocij.
Sed hem ſerò datus, citò rapitur.
Ceſſit diuino fato qui excessit humana facta.
Stans Obijt,
Mortem terruit cum animam efflauit.
Diſce lector.

Principem decet ſtantem mori.

VE-

VESPASIANVS

Amphitheatrum condit.

QVis? quis Erithræis animat properantia ripis
Marmora? quo rupes nudaque ſaxa volãt?
Oceano mirante Paros procul innatat omnis:
Currit in Auſonium terra Pelaſga Mare.
Heu quæ Romulea moles ſe ſe erigit Vrbe?
Proxima marmoreus ſidera pulſat apex.
Naufraga ſidereæ minitatur machina puppi,
Pallidus & pauidos Sol retrò vertit Equos.
Vel tua vel ſuperũ ſunt hæc miracula Cæſar,
Orbis enim in primo clauditur Orbe nouus.

Digitized by Google

VESPASIANVS

Comicos introducit.

Reddidit Auſonijs ſcurrilem Cæſar arenã,
Et repetis ſolitos Hiſtrio ſalſe iocos.
Prouocat alba chelys chordacẽ carmine ſaltũ;
Prima theatralis iura Bathyllus habet.
Migret Oreſtæus Tragicæ concedite Muſæ
Scenam alijs: regnum Veſpaſianus habet.

VESPASIANVS

Portentum videt.

AEra per vacuum cernis pendere bilancem
Ante Palatinas Veſpaſiane fores.
Altera crudelem penſabat libra Neronem,
Altera te mitem pendula concha librat.
Par onus vtrinque eſt; pendetis lancibus æquis;
Tam ferus es Cæſar quam fuit ille pius.

Digitized by Google

VESPASIANVS

Viſo comete crinito iocatur.

QVi rubet infauſto ſecialis crine Cometes
Barbaricum Regẽ, cui coma lõga, vocat.
Sic raſus loquitur fallens ſe ſe omine Cæſar
At Vatem occidit flammea ſtella ſuum.
Flaua hæc Cæſaries Flaui eſt tibi noxia Cæſar.
Odit enim raſum Stella comata caput.

Digitized by Google

TITI ELOGIVM.

TITVS VESPAS. CÆSAR.

Flauij Veſpaſiani imago
Patriæ ſe Patrem pro Patre dedit.
Ante Imperium ignauus, moleſtus, crudus,
In Imperio gnauus, modeſtus, clemens.
Relictos Patris mores in ſolio inuenit;
Vapor elatus ſtella fulſit.
Exuit animum cum purperam induit.
Lupus innaſit regnum, euaſit Paſtor.
Prius aurum omne voluit quod amauit,
Tum illud donauit quod voluit.
Prius ferro corpora, tum animos auro figere didicit.
Munis officijs in immunes officij,
Patris incepta perfecit Patri.
Hieroſolymam victam victimam ſacrauit Famæ.
Suum ſcripſit nomen cum Vrbem deleuit.
Tanto animo breue Imperium fuit,
Quod diu meritum biennio liquit.
Breue Regnum cupiebat Roma cum Regem illum accepit,
Longum cupijt cum amiſit.
Diſce lector.

Non ſemper Fortuna non mutat mores.

Digitized by Google

TITVS

Imperio accepto fit melior.

CRudus eras Caſar priuata degener Aede:
Ductus ad Imperium mitis es et melior.
Sit tuus in patrio germanus limine clemens
Omnibus, in Regni perfidus arce furit.
Virga caducæas artes num Regia ſeruat?
Efferat en mites, mitigat vna feros.

TITVS

Templum Hieroſolymitanum inflammat.

HEu, heu, baccantem quæ frenent æquora flammam?
En alitur templo depereunte focus.
Frigida Romanæ ſerpunt per marmora tedæ
Nulla homines flectunt vota, nec vlla Deũ.
Flãma profana ſacrum conatur perdere Fanũ,
Maxima mox paruũ templa cadauer erũt.
Prodigus Iſacidum Cæſar cupit eſſe Sacerdos;
Non tantum Vitulos, integra templa litat.

TITVS

Bis venenum bibit primò impune ſecundo obijt.

HOſtili medicata manu cùm cæcuba ſorbſit
Titus, inoffenſo viſcere monſtra tulit.
Intrepido attonitus ſub pectore torpuit Anguis.
Immemor ipſa ſui mors alimenta dedit.
Fraterna medicata manu cum cæcuba ſorbſit,
Irruit in tumidum vipera fuſa iecur.
Per caua ſerpit hyems venarũ clauſtra, repertis
Mors ſubit auxilijs, victaque vita fugit.
Diſce nouũ virus: cum non vis vlla veneno eſt
Iratam Fratris (Theſſala) quære manum.

Digitized by Google

115

TITVS

Statim ab Imperio accepto obijt.

AVrea regalis tetigit cum pondera *ſceptri*
Titus, mortifera falce reciſus obit.
Vitam Vitta fugat; iam cedro laurea cedit:
Degener ad feretrum purpura pompa fuit.
Inuida tam rectum viderunt Tartara Regẽ,
Vt regeret ſedes hunc petiere ſuas.

Digitized by Google

DOMITIANI ELOGIVM.

FLAVIVS DOMITIANVS.

Sub malo punico natus ad malum publicum
Ex Flauio Veſpaſiano.
Quam malos ramos bonæ radices agunt!
Felix genitor erat, ſi tam fœcundus non fuiſſet.
Hic antea fortis in Regno marcuit.
Purpuram Neſſi ſanguine tinctam induit.
Capitolium intrauit ſemel non ductus, ſed pulſus.
In Theatro bellator, ſpectator in Campo.
Fratrem ſuſtulit vt ſe extolleret.
Gemuit rurſum Roma, inducias experta non pacem.
Sub Principe legibus vincto reſpirauit ſoluta,
Sub ſoluto, vincta fuit Serua.
A Fratre vno vitam, mortem ab alio accepit Imperium
A Patre medicinam & vulnus.
Scena interdixit Hiſtriones, ſolus Hiſtrio daturus ſcenam.
Hoſtibus Muſca, Muſcis Hoſtis fuit.
Gladium præuidit, culpas videns ſuas.
Non tamen vitauit.
Diſce lector.

Præuiſa mors malos terret, non corrigit.

DOMITIANVS

Muſcas venatur.

TErribili armatus ferulà volitantia Cæſar
Agmina Muſcarum prouocat, urget, agit.
Pugnat nigra Phalanx, telũ gerit ore, tubãque,
Ipſa ſibi telum, dux, eques, & lituus.
Cæſareæ ſedenim ſuccumbit copia dextræ,
Paruaq; non paruum corpora vulnus habẽt.
Apula natiuis ſpoliantur compita monſtris,
Muſcarumque genus perdidit vna manus.
Quin domitis de more feris iam Cæſar ouaſſet,
Sed quæ axem traheret muſca nec vna fuit.

Digitized by Google

DOMITIANVS

Vites recidi iubet.

SOla Ceres profugo luget viduata marito
Negligit arentes pectere flaua comas.
Vitiferum prohibet frondeſcere Cæſar Iacchum
Pulſus ab Auſonio margine Liber abit.
Scilicet humano ſe poſtquam ſanguine Cæſar
Proluit, iſta ſitit pocula, vina fugit.

Digitized by Google

DOMITIANI

Ante obitum Cornix loquuta eſt.

HOrrida Tarpeio crocitans in marmore Cornix
Edidit humanos prodigioſa ſonos.
Prodigijs turbata nouis tota horruit Aula,
Præſagam metuit Domitianus Auem.
Quid metuis fera cũ loquitur? miracula Cæſar
Tam conſueta times? non tu etiã loqueris?

Digitized by Google

DOMITIANI
EPITAPHIVM.

EXciſa truncis germina immerſit ferox
Hydra Superbior Virorum Carnifex.
Ceſar fuit, cædens, dein cæſus perit:
Horret calentem ſtrage marmor: poſtquā eum
Mors hic momordit reddita eſt crudelior.

630.6
38 950302
Digitized by Google